

Esnearen bidea

DIANA FRANCO EGUREN

Automatizazioaren eta abereen inguruan kuxkuxeatzen ari nintzela, ukuilu automatizatuaren informazioa hasi naiz eskuratzen. Nire idazmahaiaren erosotasunetik idazten, gizakion kontsumorako modu masiboan esplotatzen ditugun abereen bizitzak nahiko penagarriak direla iruditzen zait, baita haiekin lan egiten duten pertsona askorena ere. Badirudi dugun kontsumo ereduan ez dela erraza bizitza aurrera ateratzea animalien ustiaketari loturiko jardueretan. Horregatik, animalien gorputzak kontsumo ondasun bilakatzeko prozesua oso aztertua izan da betidanik, eta horren emaitza da gaur egun ukuiluak neurri handi batean automatizatzeko aukerak sortu izana. Teknologia horien sortzaileek animalien eta euren jabeen bizi-kalitatea hobetzeaz gain jardueraren jasangarritasun ekonomikoa ziurtatzea dute helburu. Ukuilu automatizatuaren gorotza eta zikinkeria garbitzen dituzten robotak daude, belarra ebakitzen dutenak, behientzako jana prestatzen dutenak, elikagaiak banatzen eta antolatzen dituztenak, modu automatizatuaren behiak jeztzen dituzten robotak... Pentsa, behiek “ikasi” dute jetziak izateko ilara modu autonomoan egiten. Behien jokabideak ere, zintzarri elektronikoen bidez, ukuilu automatizatuak gobernatzen dituzten adimen artifizialek kontrolatzen dituzte: animalien konstanteak, kokapena, egitekoa...

Robot horietatik batek eman dit arreta, bereziki: errape robota. Txahalek esnea errape artifizialen bidez hartzen dute. Hartzen duten esnea ez da freskoa, hauts esnea da. Badirudi sistema horretan txahalak amengandik banatzea eraginkorragoa dela, ondoan jetziak diren amek sortzen duten esne barik, kanpotik ekarritako esne hauts industrialia baliatuta. Hauts esne hori beharbada oso ona da, guraso askok erabili izan dugu. Baina deigarria da bizidunen arteko harremanak murriztea sistemaren eraginkortasuna handitzeko ohiko bilakatu dela diseinatzen ditugun teknologietan. Gizakiok ukuilu automatizatuaren barne bizi garela dirudi, “esnearen” bilakaeraren menpe. ●

Baso erresilentea proiektua Urduñan

MAIDER RAMIREZ MARTIN / AIARALDEA

Urdun Baso Erresilentea proiektu pilotua jarri dute abian, sute-arriskua murrizteko eta lurzoruan karbonoa finkatzeko irtenbide naturaletan oinarritutako ekimena. Proiektuaren xede nagusia 109. mendia mosaiiko itxurakoa bilakatea da, horrela, erregenerazio naturala bultzatu eta baso-erregaien metaketa ahalik eta gehien txikitzeko.

Hori lortzeko, lau helburu definitu dituzte: alde batetik, sute-arriskua murriztea, mendia modu jasangarrian kudeatzearen ondorioz; bestalde, paisaiaren kalitatea hobetzea, eta itxura anitzago bat ematea. Era berean, mosaiiko-paisaia berreskuratu nahi dute, baso, larre eta sastraka-eremuak konbinatzearen bidez. Azkenik, tokiko abeltzaintza-sektorearentzako aukera berriak sortzea dute xede.

PARTE-HARTZEZ GARATUTAKO EKIMENA

Hainbat eragilek parte hartu dute Baso Erresilentearen garapenean, hala nola Urduñako abeltzaintzak eta Udalak berak, Ekoizpen Urduña dinamizazio agroekologikoko zer-

bitzuaren bitartez. Horretaz gain, funtsezkoa izan da Errotuz erakunde teknikoaren laguntza, basoen kudeaketa jasangarriarako eta biodibertsitatearen kontserbaziorako ikerketa aplikatua espezializatutako instituzioa baita.

Hasierako fasean, batez ere, oso garrantzitsua izan da tokiko abeltzaintza-sektorearen lana. Izan ere, haien abereek mendia garbitzen lagundu dute, eta ezinbesteko papera izan dute larreak berreskuratzeko orduan.

ETORKIZUNeko IKUSPEGIA

Baso Erresilentearen proiektu pilotu hau Urduñako 109. mendian jarri dute martxan, azken bi hamarkadetan bertan ganadurik egon ez denez, landarearen metaketak sute-arrisku nabarmena baitzekarren.

Hala ere, suterik ez gertatzea ez da proiektuaren helburu bakarra. Oro har, mendi jasangarriagoak lortzea izango da xedea. Hortaz, 109. mendia aintzindaria izan bada ere, Urduñako Ondasun Publikoko beste mendi batzuetara zabaldu nahi dute dinamika etorkizunean. ●

TXARLAZO MENDI TALDEA